

რედაქცია

გაზეთის რედაქცია, აგ. შუბრანის ხეივანზე.

ხელის-მოქმედი

მადლობა თქვენთვის... რედაქცია...

„დროება“-ნიმუხის... 14 მან. 8 მ. 5 მ.

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათის გარდა

უახლესი განცხადებები

დღის ასობით ასობით... განცხადება...

საჩუქრულ თაგობა... დღეს, 9 დეკემბერს

კ. დ. ყიფიანისა

ქართული დრამატული დასის არტისტებისაგან წარმოდგენილი იქნება:

შეპოლსა

შეკასიონის დრამა 5 მოქმედებად, ნათარგმნი ლ. ი. შიფანისა.

ტელეგრაფი

კაბარბურლი, 7 დეკემბ. გაზეთებში აწერებან რომ განსაკუთრებით გამოსაჩნებს წყლის გზების წესებს.

პარიში, 7 დეკემბ. რუსტანი დანაშნულად კლჩხა ათინაში.

კაბარბურლის ბირჟა, 7 დეკემბ.

ბანკის ბილეთები:	პან. კაპ.
პირველი ვაშლი	93-25
მეორე	90-75
მესამე	91-5
მეოთხე	90-75
აღმოსავლეთის პირველი	90-25
აღმოსავლეთის მეორე	90-25
აღმოსავლეთის მესამე	90-25
რუსეთი, 1/2 იმპერიული	7-80

«დროების» ფელტონი, 9 დეკემბ.

სახალხო თეატრი.

სალამი სახალხო თეატრს!

დღეს კვირას ქრისტეშობის ექვსი რომ არის, ერთი ჩემი გულის საწადელი რამ თითქოსა ვნახე. შევიარე არწილის თეატრში და ვხედავ მტის-მეტს ჭრელს ხალხსა. თამაშობდნენ „შხის დაბნელებას“ ანტონოვისას. შახები ნახევრად დაუკლიათ...

ძეთილი და პატიოსანი.

ხალხი მოდის, მაგრამ რა ხალხი? ის კი არა, რომელიც ოთხშაბათობით დაიარება, რომელსაც „საზოგადოებრივ“ უწოდებენ, თეატრის პუბლიკას, რომელსაც იტალიური ოპერებიც უნახავს, რუსული და ფრანგული საპეტაკლები; არა, ეს საკვირაო თეატრის მაყურებელი ხალ-

შინაგანის 5% სესხი ბილეთები:

პირველი სესხის	— — 224-75
მეორე სესხის	— — 216-75

100 მანეთი ღირს:

ლონდონი	— 25-35 1/2 პენსი
ბერლინი	— „ — „ 3 პენსი
ბამბურლი	— 216-38 1/2 ცენტი
პარიჟი	— 267-5 სანტიმი
ბაკასის კერასინი	— — —

კიდევ „დროების“ შესახებ.

მრავალ-გზის გამოთქმულა ჩვენი საზოგადოების მიერ ცხარე საყვედურები იმ ჩვენ მამულის-შვილების შესახებ, რომელთაც მიუღიათ უმალესი განათლება, და რომელთაც გონების განვითარებაც, ადგილიც და მატერიალური შეძობაც შემწეობას აძლევენ — რაიმე სარგებლობა მოუტანონ თავის ქვეყანას, საზოგადო, საერო საქმისათვის იზრუნონ. — დედ-ქვეყნის აწმყო და მომავალ ბედზედ ზრუნვა ამათ მომეტებულ ტვირთად მიჩნითა, ვაშობთ ჩვენ, მათი დევიზი პირად ანგარიშებზედ ზრუნვა შექნილად და სხვ.

ამის მთავარ მიზეზად მოჰყავთ ის გარემოება, რომ ვითომც ხსენებულს პირებს აღარ ჰქონდესთ გულში აღზნებული თავიანთ სამშობლოს სიყვარული.

ძალიან ხშირად გაიგონებთ ამ გვარ საყვედურებს ჩვენ ხალხში. მაგრამ კაცი რომ სწორის გამოკვლევით შეუდგეს და სწორის თვლით შეხედოს ამ მხარეს, მაშინ სხვა უფრო ახლო და სწორ მიზეზებს დაინახავს ამ გარემოებისას: ჩვენ დარწმუნებუ-

ბი სხვა: დუქნის ოსტატები, შაგირდები და ქარგლები, მოვაჭრენი, ხელოსნები, გლეხები, სკოლის შაგირდები და ერთის სიტყვით ვისაც მხოლოდ კვირა დღეობით საქმისაგან თავის აღება შეუძლია. ამ ხალხს თუ არ კვირა-უქმე დღეს, თავისუფალს ვერ ნახავ და ისე დღეობით საღამოობით, რა კი იცლის, შინ მიღწურება ოჯახში მოისვენოს და მალე დაიძინოს.

მაშ ეს ხალხი რა კი კვირას მოსულა, მართლა დროს გასატარებლად მოსულა. აქ რომ თეატრი არა ყოფილიყო, წავიდოდა ან მიკიტანხანაში, ან საძაგელ სულისა და გულის გასარყენელ ტრაქტირში, ან ბილიარდს სათამაშოდ.

— ამაღამ თეატრია, ნაკლებ ფასად რაღაც კარგსა თამაშობენ, მოდი წაიღეთ!

ლი ვართ ერთი უპირველესი მიზეზთაგანი იმისა, რომ ვისაც კი რაიმე საერო საქმის გაკეთება შეუძლიან ჩვენში და დღეს ხელს არ ანძრევს, არის მიზეზი თვით ჩვენი გულ-გრილობა და ის, რომ ჩვენ არ ვფასებთ, არ თანაუგრძობთ, შესაფერ ადგილს არ ვაძლევთ და პატივს არა ვსცემთ საერო საქმის მუშაკთა. ნაცვლად თანაგრძობის აღმოჩენისა, ხშირად ხელს ვუშლით, გზას ვუღობავთ, შეურაცხყოფასაც ვაყენებთ იმ პირს, რომელსაც მოუკიდნია ხელი რომელიმე საზოგადო სასარგებლო საქმისათვის.

აი, თუ ვნებავთ, ერთი უახლესი მაგალითი დამამტკიცებელი ჩვენისაა.

ჩვენსა საზოგადოებამ იცის, რომ იმერეთის ეპისკოპოსი შაბრიელ თეისის ჩინებულის ქადაგებით, თეისის მძიმე თანამდებობის შესაფერად აღსრულებით, თეისის მოქმედებით და მაგალითით არის ერთი იმ მწყემს-მთავართაგანი ჩვენში, რომელიც უნათებს გზას თავის სამწყსოსა, რომელიც დღიღამ შესვლისა თეის თანამდებობაში დაულალავს ენერგიით მეცადინეობს მისდამი რწმუნებულ საეპარქიო სამღვდლოების სწორ გზაზედ დაყენებას, მათ გონების განხნას და განვითარებას. ავიღოთ თუნდ ერთი მაგალითი ამ პატივცემული პირის მოღვაწეობისა.

შოგლად სამღვდლო შაბრიელმა მალე გაიცნო თავის ეპარქიის სასულიერო პირების ზნობითი ძალა და დაინახა, რომ უმეტესი ნაწილი ამ სამღვდლოებისა არც ზნობით, არც სწავლით და არც გონიერებით ბევრად არ განიხრევიან.

მს არის ეხლა მოვედი თეატრიდან, მხოლოდ თვალი გადავაღვე მაყურებელ ხალხს და გამოვედი ბედნიერებისაგან ვულ-სავეც და ბედნიერი...

შახსოვსთ, ჩემო მეგობრებო, „გაყრას“ და „ქე მინდა კანისა გავხდე“ 61 წ. შახსოვთ განსვენებული ნორჩი საკოვი, გახსოვთ გრგინვა მაყურებელ ხალხისა გიმნაზიის ზალაში და მერე ჩვენის ქალაქის ტურფა თეატრში, ამ ქამად დამწვარში, როგორც დამწვარია მრავალი კარგი და ძვირფასი! რა იყო ის წარმოდგენები? დიდის ხნის შეყენებულის 1853-დგან შეიდრევა წლის შრომის განახლება,

იმ ერისაგან, რომელშიაც ისინი მოძღვრად არიან განწესებულნი; დარწმუნდა, რომ ისინი არა თუ შესაფერად ასრულებენ თავიანთ დიდ მოვალეობას, არამედ სრულგზობითაც ვერ დაახლოვებიან თავიანთ არსებით დანიშნულებას; დარწმუნდა, რომ ყველა ამის მიზეზი არის ის გარემოება, რომ ქუთაისის გუბერნიას არა აქვს ისეთი სასწავლებელი, რომელმაც მოსცეს ერს ნასწავლი, გონება-გახსნილი მოძღვრები.

აი, ამ მიზნით შეუდგა ეპისკოპოსი მხურვალე მეცადინეობას, რომ მოეპოვებია საშუალება და ემოგაწება ქუთაისში სასულიერო სემინარიის გახსნისათვის. ჩვენ ვიცით, რომ მას არ დაუკლია არც საკვირაო შრომები და მეცადინეობა ამ საქმის სისრულეში მოსაყვანად და, სასიამოვნოდ ჩვენის მხრისა, კიდევ მაღწია თავის მიზანს: ახლა საქმე გათავებულად ჩაითვლება, ქუთაისში მალე სასულიერო სემინარია გაიხსნება, რომელიც მოგვიშაღებს და მოგვცემს გონება გახსნილს სულიერ მამებსა.

იქ სადაც იციან ღირსება და ფასი სწავლა-განათლებისა, ამისთანა საერო საქმის მოღვაწე პირს პატივისცემითა და თანაგრძობით აჯილდოვებენ, და ჩვენში კი, სამწუხაროდ, როგორც ვეცხვით — ქვემოლ წიკითხავთ:

„დროების“ მე-229 №-ში წაიკითხეთ, რომ ეილაც მ. ბლადარჩინს საქართველო-იმერეთის სინოდის კანტორაში შეუტანია გასერილის ენით შედგენილი „დროსი“ ამ პეტროსანს პირზედ და მის მოქმედებაზედ ზემოხსენებულის საგნის შესახებ და ვინ იცის — რა ნაირი შეუსაბამო სიტყვე-

თეატრის განახლება სცენის მოყვარეთაგან.

მართალია, ჩანჩალი და ლახლახნი იყო მთელს თექვსმეტს წელს, მაგრამ მაინც ქართული თეატრის საზიზღარი სიკვდილი ხომ არ იყო და მოგიყვანა დღევანდლამდე. ბევრი მიღებ-მოღება, ფაცა-ფუცი უნდებოდა, რომ არა ვთქვათ, შრომა; შრომას ბევრჯელ არა ჰვავს ფაცა-ფუცი, მაგრამ კაცის ძალა იხარჯება იმაში და აჩიტომ შრომად ჩაითვლება. ჩვენსა ცხოვრებას მეტი ვერ შეიძლო, მაგრამ ის კი მაინც შეიძლო, რომ ბნელს, უბნელს ღამეში, უკაცურად ადგილას სიცოცხლის ლამპარი ბჭუტავდა და გულს იმედს აძლევდა უმეტესის სინათლის და სითბოს გამოცემისას... მაიბნა რამდენადმე ღრუბელი, გამოკაშკაშდა აქა-იქ ვარსკვლავები.

ბით ენება და სცხებს ტალახს ამის მოქმედებას, როგორც არ საკადრისის ერთ აბეზღებს თვის მთავრობასთან!

აი, ამიტომ ვამბობთ: ჩვენი ბრალია მეთქი. ძლიერ ათასში ერთი პირი გამოდის, რომელიც შრომობს ჩვენში საერო საქმისათვის და იმასაც ამისთანა უმადურობას, შეუზღუდავად ვაყენებთ. რაღა სიმართლე გვაქვს ვისმეს ვესაყვედუროთ?!

შველახედ უფრო ის გარემოება გვაკვირვებს, რომ ეს შეუსაბამო საქმე ჩაუდგინა მღვდელ-ბლალაჩინს, ესე იგი ისეთს პირს, რომელმანც თვითონ უნდა უქადაგოს და გააცნოს სწავლა-განათლების საქმეობა თავის საბლალაჩინო მღვდლებსა და ერსა. და თუ ეს ასე აფასებს სასულიერო სემინარიას, მის ხელ-ქვეითებს რაღა უნდა მოვსთხოვოთ? მაგრამ არა გვეგონია-კი ამგვარი მღვდელ-ბლალაჩინი გვყავდეს ეპარქიაში. სხვა ვილაც ქვე-ქვეშა ძრომას მიჩვეული ბოროტი პირი ენებო მ. ბლალაჩინის ფსევდონიმი.

ღარწმუნებული ვართ, ეპისკოპოსმა ბაბრიელზედ არაერთი ვაგლენა არ ექნება ამ დანახს, რომ ის არ შესწყვეტს თავის ენერგიულ მეცადინეობას თვისდამი რწმუნებულ სამწყსოს კეთილ-დღეობისა და სწავლა-განათლებით წინ ბიჯის წადგმისათვის მიმართულს. და არც სინოდის კანტორა მიაქცევს რაიმე ყურადღებას ამ უსაფუძვლო და უმართლო საჩივარს, და ამ გვარი მაგალითების ჩვენებით შეამცირებს ჩვენს ხალხში ამ სადაგვლს სენს, რომელიც, საუბედუროდ, ასე გახშირდა ამ უკანასკნელს დროში.

ახალი ამბები.

დღეს, ოთხშაბათს ღამის ცხრა საათზე, პუბლიკურს ბიბლიოთეკაში დანიშნულია კრება ძველკათოლიკისა და არხეოლოგიის საზოგადოე-

ბადაერჩით. მრთ ლამზარდ ცხოვრებისად თეატრი მიმანია. დღეს ეს ლამზარი ძრიელის სინათლის მომფენი არ არის, მასალა ჯერ ხელთ ვერ უგდია, მაგრამ მკვიდრად სდგამს ფეხსა, მკვიდრად უნდა ფეხის დადგმა თვისის ღონით, ესე იგი ჩვენის ცხოვრების ღონით.

მრწამს მისი დიდებული მომავალი, მისი უკვდავი ძალა, მისი მშვენიერება. მტკიცედ მრწამდა, როდესაც ჩანჩალებდა, მტკიცედ მრწამს მისი სიმკვიდრე მომავალში... აწმყო იქმნება ორთა შუა იყოს, მაგრამ უკან წასვლა შესაძლებელი აღარ არის, არ შეიძლება.

დღევანდელი ფაქტი, მშრომელ ხალხის აქ თეატრში ყოფნა, ერთი ფეხის წინ წადგმა.

შორს გადავსტუორცნი და ვაგავადებ იმ აზრს, რომ ეს მხოლოდ

ბისა, რომელზედაც გარეშე პირთაც შეუძლიან დაეწრონ.

მოსასმენი საგნები ამ კრებისა იქნება:

ა. მ. კომაროვის მოხსენება ხუმარინის და შუბის ძველ საფლავებისა და ბათუმის მხარეში ნაპოვნ სკლენძის იარაღების შესახებ.

დ. ზ. ბაქრაძის მოხსენება საქართველორისა და სომხეთის დამოკლებულებაზედ ბიზანტიასთან.

ა. დ. შიციკოვის მოხსენება ლორის საპრისტაოში ახლად ნაპოვნ ძველ ნივთებზე.

თფილისის პოლიციმისტერი აცხადებს, რომ, რადგან ძალაქში ხუნაგი (კისერა) და დიჭტერიტი გაჩნდა და ამისთანა დროს სისუფთავე აუცილებელ საქმეობას შეადგენს, ამის გამო წინადადებას ვაძლევა ყველა სახლის ფაბრიკებისა და ქარხნების პატრონებს, ახლავე შეუდგნენ ეზოებისა და ფენის ადგილების გაწმენდას; და ვინც დროზე არ შეასრულებს ამ განკარგულებას, ჯარიმა გარდახდებათ და ამას გარდა იმათ გასაკეთებელ საქმეს თვითონ პოლიცია გააკეთებს იმათის ხარჯითა.

ბ. მუთისის გუბერნატორის მოხსენებიდამ ეტყობულობთ, რომ წელს სენაკის, მზურგეთისა და შორაპნის მაზრებში, ცუდი ამინდის გამო, პურის მოსავალი შარშანდელზე ნაკლები იყო; თუმცა იმდენი კი მოვიდა, რომ მცხოვრებლებს თვითონაც ეყოფათ და დასათესადაც არ დასჭირდებოთ ყიდვა. ღანარჩენს მაზრებში კი კარგი მოსავალი იყო. ქირნახულისა.

ბ. დავით ჯანაიევი გვთხოვს გამოაცხადოთ, რომ „ღროების“ მე-248 ნომერში დაბეჭდილი კორრესპონდენცია სურამიდამ (ხელ-მოწერილი „შოკორაძე“) იმას არ ეკუთვნის. მამწმობთ.

უფულობამ აქმნენია თეატრის მოთავეებსა. არა, ეს ასე არ არის მოწამე ვარ. მქონია თეატრის ზოგ მოთავეებთან ლაპარაკი ამ საგანზე, ესე იგი, რომ წარმოდგენებს, საკუთრად კვირაობით, სახალხო ხასიათი მიეცეს, ფასებსაც დააკლდეს. ისინი უარზე ყოფილან მეორეზე. მაშასადამე მოთავეების წადილი თვით სახალხო თეატრის მნიშვნელობას ეკუთვნის. ეს დიდი ნაბიჯია და ჩვენ ტაშის კერა გვმართებს.

თუნდაც რომ ესე ყოფილიყოს, ვითომც უფულობამ ეს საქმე დაჰბადა;—ხომ კარგი საქმე დაჰბადა,—რას დაედევთ! ცხოვრებაში ხშირად ნაბიჯის გადადგმას რამე შემთხვევა შეეძლის.

ასე, სახალხო თეატრი! ჩვენი ქალაქი, რაც უნდა ფულიანის სომხებით იყოს სასე, სახალხოდ ქართველობას ეკუთვნის. სამხრეთის

ჩვენ გვთხოვენ შემდეგ შენიშვნის დაბეჭდვას ჩვენ გაზეთში:

„შრომის“ მეთოთხმეტე ნომერში წავიკითხე შორაპნიდან შენიშვნა სოფლის ძაცხის წმინდა ბაორგის ეკლესიის მრევლის შესახებ, ვითომც, მღვდლის ავადმყოფობის გამო, ამ ერთი წლის განმავლობაში მოკლებულ იყოს წირვა-ლოცვას და სხვა ყოველგვარ მღვდელ-მოქმედებას.

„ეს გახლავს ბ. კორესპონდენტისაგან გამოგონილი სიცრუე. ძაცხის წმინდა ბაორგის ეკლესიის მღვდელი, თუმც, მართალია, ავად არის, მაგრამ ის ამ ორი თვის წინად სრულებით კარგად იყო და არც წირვა-ლოცვას და არც სხვა მღვდელ-მოქმედებას თავის მრევლს არ აკლებდა. ახლა-კი, ეს ორი თვეა ავად არის, მაგრამ არც ამ ხნის განმავლობაში ყოფილა ისე დაგრძობილი, რომ მღვდელ-მოქმედება არ შესძლებოდა. როდესაც შეეძლო, თვითონ უსრულებდა ხალხს ყოველგვარ მღვდელ-მოქმედებას და როდესაც არა, იმის მრევლს ამ მღვდლის მამა (იგიც მღვდელი) უსრულებდა მღვდელ-მოქმედებას, რადგან ამ მღვდლების მრევლი, ზადმა-ძაცხი და ზამოღმა-ძაცხი, ერთმანეთზე ისე მახლობლად არიან, რომ აქ ერთი მრევლის მღვდელს ყოველთვის შეუძლიან მოუაროს მეორესაც დროებით. ამნაირად ს. ძაცხის წმინდა-ბაორგის ეკლესიის მრევლი არამც თუ ერთი წლის განმავლობაში, ერთის დღის განმავლობაშიაც არ ყოფილა მოკლებული არაერთარ მღვდელ-მოქმედებას. წირვა-ლოცვა თავ-თავის დროზედ, ე. ი. შაბათ-კვირაობით და სხვა დღესასწაულებზედაც ყოველთვის ჰქონდათ. მრევლი, რომ მღვდელ-მოქმედებას არ არის მოკლებული, ამას ჩვენ ისიც გვიმტკიცებს, რომ აქ არაინ არ მომკვდარა არც უზიარებელი და არც უნათლავი. თუ ძაცხის წმ. ბ. ეკლესიის მრევლი ამ ერთი წლის განმავლობაში მოკლებულია ყოველ გვარ მღვდელ-მოქმედე-

თბილი მზე და დიდ მშვენიერი ბუნება ზრდის ჩვენს ხალხში ესტეტიკურს გრძობასა; ვეყვარს სიმღერა, სანახაობა, სეირი, თამაზა.

თუ არ მოგვეცემთ, არ გვაჩვენებთ, მართებულს, უმართებულა ქუჩის ლაზრობას, ტრაქტირებს და სამიკიტნოებს მიგმართავთ. ჩვენს ქინს იქ მოვიკლავთ, ან ქუჩებში და დუქან-ბაზრებში მუშტრებს ვაჯამაზებთ, მერე ნურას უკაცრავად! ნულარ გვისაყვედურებთ უზდლობასა, უმართებულა საქციელსა, ლანძღვა-თრევისა! რა ექნათ, დროს გატარება გვინდა, სეირსა ვმართავთ!

აი რის თქმა შეუძლიან ქალაქელ საქმისკაცსა.

მაშასახალხო თეატრი! აქ არის ამაში ერთი ძლიერი ძლევა ქართულის თეატრისა და იმისი მშვენიერი დედა-აზრი, არამც თუ მო-

ბას, რატომ ერთმანეთზე მძინე არ მოახსენა ყოველ-ს-მღვდელ-მოქმედების ეპისკოპოსს, როდესაც იგი ბრძანდებოდა ძაცხში ამ ორი თვის წინად რევიზიანდ!? შოვლად-სამღვდელო იმერეთის ეპისკოპოსმა ამ სოფლის ეკლესიის საქმეები განიხილა და ნახა, რომ ყოველივე იქ რევიანად არის ნაწარმოები იმ მღვდლისაგან“.

„ღროების“ კორესპონდენტები

სურამი, მ ქრისტეშობისთვეს. მიდის დრო, და ჩვენი სურამი-კი თანდა-თან სიბნელეში მიდის,—და განათლებისა მას არა ეცხება-რა. მის მცხოვრებლებს ვერაინ ვერ შეასმინა ღონის-ძიება ამ სიბნელიდგან გამოსვლისა და ძალა ზნეობის და გონების მხარეების ვაუმჯობესობისა.

სახალხო სკოლის დაარსება სურამელებს ძალიან მიძინე საპალნედ მიანინათ: ესენი ძველებურად სჯიან: ჩვენთვის დიდი განათლება საჭირო არ არისო, ჩვენ შეილებმა იმდენი-კი ისწავლონ, რომ თავის სახელი და გვარი მოაწერონ, თორემ მეტი საჭირო არ არისო.

ამას წინად სასოფლო ყრილობაზედ ბ. სურამის პოლიციის პრისტაემა დეკანოზოვმა წარუდგინა ხალხს განჩინება სასოფლო სკოლის დაარსებაზედ და მთელი ორი-სამი საათი ელაპარაკა—თუ რა მნიშვნელობა და სარგებლობა ექნება ხალხისთვის ამ სკოლას და აუხსნა, რომ აუცილებლად საჭირო არის სურამში სკოლის გახსნა და სხვანი...

მაგრამ ვის შეასმენ: ისეთ უარზედ დადგენ მომეტებული ნაწილი მცხოვრებლებისა, რომ კინაღამ პრისტაეს მივარდნენ, თითქო მას რაიმე ბოროტი საქმე განეძრახოს მათთვის.

როგორც ვხედავ, აქ უფრო სამჯობინო იქნება, რომ ეს საქმე თვით მთავრობისაგან აღსრულდეს ხალხის დაუკითხავად, და მასწავლებლის ჯამაგირი სახელმწიფო გარდასახდის

მაგალს დროში, არამედ დღეს, დღევანდელ დღესა.

საქმე ღონის-ძიებაზედ არის მიმდგარი. მა საგანი შეეხება საზოგადოდ ჩვენს თეატრსა და არა მხოლოდ სახალხოს. ძალა თეატრის დასისა ჯერჯერობით საქმარისია, მაშასადამე რეპერტუარის ზრუნვა საჭიროა.

როდესაც ვაკვირდებით წარსულსა, ვხედავთ, რომ რეპერტუარის შესადგენად იმდენი შრომა დადებული, რამდენიც სხვა ლიტერატურულს შრომაზე არ დახარჯულა ასე მცირეს ხანში. როდესაც კვლავ დავაკვირდებით თეატრის მომავალს მნიშვნელობასა, იმედი უნდა ვიქონიოთ ჩვენის მწერლებისა და თვით აქტიორებისა, რომ რეპერტუარის ზრუნვას უფრო ბეჯითად და სიყვარულით შეუდგებიან.

მაგრამ, რა კი ეს სახალხო მიმართულება ეძლევა ქართულს თეატრსა, საქმე თითქოს უფრო მიძინებოდას;

ფურცლებში ჩამატებოდეს ხოლმე და მასთან იკრიფებოდეს. თუ ეს არ მოხდა, ძნელად თუ სურამი ეღირსოს სახალხო სკოლას.

სურამის მომრიგებელი მოსამართლის მოქმედებები „წროების“ მკითხველებმა კარგად იცნან და თითქმის მობეზრებულიც აქვთ. ეს ვაჟბატონიც ამას აღარ სჯერდება: ზოგიერთ პირებსაც მისცა მან ნება ხალხის უსამართლოდ ქცევისა. მას ჰყავს ჩაფარი-სამადბეგოვი, თათარი-ქრისტიანი რჯულზე მონათლული, რომლის ზოროტ-მოქმედებებს სამსლარი არა აქვს: ეს აჯერებს საწყალოთ მოპირებულ მოპასუხე გლეხებს, რომ მოსამართლე ჩემი ძმობილი არისო: როგორც ვეტყვი, ისე გადაწყვეტს საქმესო. სტყუებს მათ ფულებს და საქმე მაინც ისევე თავის წრეზედ მიდის, და გლეხ-კაცს ორ წაირად სძვრება ტყავი... რომ ეს გარემოება ტყუილი არავის იგონოს მე მოვიყვან აქ ერთს მაგალითს: ერთს კაცს გვარად ბლიაძეს, რომელიც იყო დაბარებული სასამართლოში ოგორადაც მოპასუხე, ჯილდოს მიღების შემდეგ, უთხრა: წადო შენ სახლში, მე ვეტყვი მოსამართლეს, რომ შენ მართალი ხარ და საქმეს მოსპობს უმწინოდაც. საწყალი გლეხი მიდის სახლში დაიმედებული, და შემდეგ რამდენიმე დღისა ტყობილებს, რომ საქმე მის საზარალად გარდაწყვეტილა. მერ წარმოვიდგენ, რომ მოსამართლემ არ იცოდეს ეს მისი მოქმედებები.

ამავე მოსამართლის წყალობით აქ არის ერთი მატყუარა უნიკო ადვოკატი, სამხედრო საშახურიდგან, არ ვიცი, ვამოსული თუ გამოდგებული ბ. ძ-სტი. ამის მეტს მოსამართლე არავის აძლევს ნებას საქმის დაცვისას, რადგანაც ამათ ერთმანეთში რაღაც კავშირი აქვთ. — დილა აღრიან ამას ნახვით სასამართლოს ახლოს დუქანში, სადაც უცდის თავის საკბილო მსხვერპლს. ისეთი მცბიერის სიტყვებით დაუწყებს საწყალოს გლეხს

მაგრამ ასე არ არის. მხოლოდ საქმე განყოფაში მდგომარეობს, რომ რეპერტუარის ნაწილი შედგენილი იყოს ორიგინალურის ან ნათარგმნის სახალხო პიესებისაგან.

მს ძალიან კარგად გარკვევით უნდა შეემეცნიონ ჩვენმა მწერლებმა და მწერალ-აქტიორებმა. მართი შენიშვნა კიდევ მოვიხსენოთ. ჩვენმა სახალხო თეატრმა რომ მაღლე დაიპყრას თავისი ჯგეროვანი ასპარეზი და მართლა საყვარელ მეგობრად შეიქმნას მყურებელთათვის, სიჭირაა, რომ თვით ხალხის მშრომელის, ხალხის გულის წადილზე და ტემპერამენტზე დამყაროს პიესების ამორჩევა. მს უნდა აეხსნათ. ჩვენი ტემპერამენტი უღრის სახარეთის ხალხებს ტემპერამენტს; ნემეცურ, ინგლისურს, რუსულ და სხვა ჩრდილოეთის ხალხების უმდიდრესი და წარჩი-

ლაპარაკს, რომ იგი იფიქრებს: თავის სამცხოვრებელს თუ მაჩუქებს, თორემ ჩემს ნაცოდარს ხომ არ ინდომებსო. ის კი არა იმას თავის ჯიბის მეტი არა აგონდება—რა.

სოფელი ვნახე უძალოო, შიგ გავიარე უჯოხოდ—სწორედ ესრეა ჩვენი სასამართლოს საქმე. როგორც ეტყობა, რევიზია მისდღეში არ ღირსება მას და რასაკვირველია ამ გვარი მოქმედება აქ ღრმად გაიდგამდა ფესვებს.

მეორედ-მოსვლის ხმით შემინებულნი პირები ეხლა დიდ სიხარულში არიან. მართოდ დარწმუნებული იყო ჩვენი მხარის მომეტებული ნაწილი მცხოვრებლებისა, რომ მეორედ-მოსვლა აუცილებლად იქნებოდა რევიზია შუა რიცხვში ნოემბერშიო. მართლაც რვა ნოემბერს სამინელი ქარიშხალი იყო და მასთანვე წვიმა და თოვლი ერთად. ბარეთ გამოსვლა თითქმის შეუძლებელი იყო. ამ გვარმა ამინდმა ბევრი სუსტი ბუნების არსებანი კიდევ აატირა სურამში: — ეს არის ჩვენი სიცოცხლის ბოლოს მომღები დღე დადგაო. ბოლოს კი დარწმუნდნენ, რომ უსაფუძვლო ხმა იყო ეს მეორედ-მოსვლის ხმა. მომეტებულად სტიროდნენ და ემდუროდნენ თავის ბედს აქაური ბარიშები, რომელნიც წუთი-სოფლისაგან დაღუსმენი ელოდნენ უცბად დღის დაბნელებას...

ზემო-ჭალის სკოლის საქმე ძლიერ კარგად მიჰყავს მის მასწავლებელს ბ. ნათაძეს, რომელსაც მართლად თავისი არსება შეუწირავს ამ კეთილი საქმისთვის. საზოგადოება ემადლიერება მას და ღრმად თანაუგრძობს მის კეთილ სინიდიხანს შრომას და ყოფაქცევას. მხოლოდ, როგორც ვცან, ადგილობრივი მღვდელი ს—ევი უსამოვნოდ უყურებს ამ ახალ-გაზდა მასწავლებელს: აგრცელებს თურმე გლეხებში მასზედ ცუდს ხმებს და უშლის გლეხებს სკოლაში ბავშვების მიბარება. ამას მიზეზი ნამდვილად არ ვიცი, რა უნდა იყოს. მე კი ამას

ნებული პიესები იშვიათადანი თუ მოეწონოს ჩვენს ხალხს. მსანიური, იტალიური და ფრანკუზული რეპერტუარიდამ ნათარგმნი ან გადმოკეთებული ჩვენს გრძობას უფრო ახლოდ ესმის. მს წარსულმა სეზონებმაც გვაჩვენეს.

საზოგადო აგებულება სამხრეთის ნაწერებისა ის არის, რომ მწუხარება და სიბნელებე კი თითქოს სხვიენათლოვანი, მოცინარე იყოს; ჩრდილოეთის ნაწერებში კი თვით ნათელსაც რაღაც ბუნდი ეფაფხება, სიცილიც მოღუშულია.

ჩემის აზრით, ჩვენს „სახალხო“ წარმოდგენისთვის უფრო იმისთანა პიესები არის საჭირო, რომელშიაც ილია-ლურ სიკეთეს მომატებულად გამოქანდაკებით, თვალ-საჩინოდ, ცხოველად ადგილი უჭირავს. ჩვენს ზნეობით წამხდარს და დასუსტებულს ცხოვრებას მოუხდება, რომ მაყურებლის

ვიტყვი, რომ სულიერს მამას არ შეჭფერის ამ გვარი ქცევა. მს ის მღვდელი განლამთ, რომლის ყოფა-ქცევა აწარილი აქვს ყურნალ „იმედში“ ფსევდონიმს ზოზრონ ლიხელს თავის სტატიაში: „რაი განდა რა!“... ბანა შესაძლებელი არის იმისგან რაიმე კეთილი საქმე, მომეტებულად სწავლა-განათლებაში? ქ. ვახიძე.

შობულეთი, 30 ნოემბერს. მაგებსნეაათ, რომ მომავალ წლის თებერვალში თავდება ბერლინის ტრაქტატით დადებული სამი წლის ვადა ბათუმისა და შარსის მხრის მაჰმადიანთა გადასახლებრისათვის. ჩვენი მხრიდამ, როგორც თქვენს გაზეთშიაც არა-ერთხელ ყოფილა მოხსენებული, ბევრი გარდასახლდა ამ სამი წლის განმავლობაში, განსაკუთრებით აჭარიდამ და შობულეთიდამ. ამ გადასახლებულეებში, ზოგი წილი, მართალია, დაბრუნდა, რადგან მსმლოში შემშილით კინაღამ ამოწყდნენ; მაგრამ ზოგი ახლაც კიდევ მაინც აპირებენ გარდასახლებას; სხვების მაგალითს ამათთვის, როგორც ეტყობა, არავითარი მნიშვნელობა არა ჰქონია.

მიზეზი გადასახლებისა ბევრი იყო გაზეთებში მოყვლინი. მაგრამ ერთი იმათგანი არ ყოფილა მოხსენებული. მს გახლავთ აქაურ ბევების (კეთილ-შობილების) რაღაც პირადი უკმაყოფილება მოგიყვანთ ერთს მაგალითს საჩვენებლად—თუ რა ხასიათისაა ეს უკმაყოფილება:

ამას წინად შობულეთში ჩამოვიდა სტამბოლიდგან ერთი გარდასახლებული ბიგათგანი, სახელად მურად-ბეგი თავდგირიძე, რომელსაც ერთმა მისმა ნათესავთაგანმა სხვათაშორის მუსაიფობაში ჰკითხა:

— ბატონო ბეგო, რა იმისთანადილი მიზეზი გქონდათ და გაიძულათ, რომ ეს თქვენი სამშობლო ქვეყანა, მამა-პაპათა დანაშთი მამულ-ადგილი, სასაფლაო და ამდენი ნათესაობა დასგულში ანათოს სიმაართლის, პატროსნების, მეგობრობის, უნგარობის, ერთგულობის და კაცის სიყვარულის ძლიერი ლამპარი.

ჩვენს ქართულს მღაბრებში და ისტორიაში მრავალი თემაა ამ აზრების სურათებით გამოხატვისათვის. ხალხმა ცოტათი იცის და გაუგონია, მაშასადამე მათს გულში ცოტათი ბჭუტავს ოდესმე სიყვარულეში გაგონილი ჰეშმარიტება.

თუ ესეები თვალ-წინ ცოცხლად გამოვხატა და მეტადრე ხელოვანის ხელითაც, ხალხი იმ აღზრდას მიიღებს, რომელიც ეჭირება და რომელსაც უნდა უქალოდეს საზოგადოდ თეატრი და საკუთრად სახალხო. თეატრი ხალხის გულითადი მეგობარი განდება და ხალხი თეატრის ერთგული პატრონი და მცველი.

რალა თქმა უნდა, სიფრთხილაც საჭიროა, რომ სცენა სალაზღანდარო ასაბრეხად არ შეიქნას; მოსწრებუ-

ტოვით საუკუნოდ და გარდასახლებით საოსმლოში.

ამ კითხვაზე აი რა მიუგო ბეგმა:

— ჩემო ძამიანე! თუმცა დიდად მტანჯავს ამის მოგონება, რომ ჩემის სამშობლოისა და ნათესავებისა მოშორებით თითქმის მკვდრად ვრაცხ ჩემს თავს, მაგრამ კაცი იმედით სცხოვრებს ქვეყანაზედ, და აი რა გითხრა: ჩვენი ხონტქარი თუმცა უწინაც არ იყო კარგად, მაგრამ დღეს უფრო დაეცა მისი სახვანტქრო ამ ომის შემდეგ... როდესაც რუსის მმართველობა ჩამოვიდა ქობულეთში ჩვენ იმედი გვექონდა, რომ ომის მიზეზით აახრებულთ, უბინადროთ და ყოველ საშუალებას მოკლებულთათვის მოგვეცადა ის შემწეობა, რომ დაგბრუნებინათ ჩვენთვის ჩვენი მამა-პაპული მამული, აგრეთვე ის პენცია, რამდენიც ჩვენის ხონტქრის ხაზინიდან გვეძლეოდა.

— ამ იმედით ვიყავით თითქმის ორ წელიწად-ნახევარს, მაგრამ არავითარი განკარგულება ამ საგანზედ ჯერაც არ მომხდარა. ამის მიზეზით მე ყოველივე იმედი დამეკარგა ჩემ სამშობლოში, ამისთვის მივმართეთ ისევ ხონტქრის კარს, როგორც ხონტქრის ქვეშევრდომმა, ესთხოვეთ მიეცა ნება ჩვენთვის ჩვენს სამშობლოში დარჩენისა და ანუ რაიმე მოწყალეობა მოელო ჩვენზედ და მიეცათ საზრდო.

აი ეს მიზეზი მოიყვანა ბეგმა თავის გადასახლებისა და რამდენად მართალია ის თუ მტყუანი—ეს თვით მკითხველმა განსაჯოს. მხოლოდ ამ გვარ ბევების მაგალითს და ხშირად ქადაგებას დიდი გავლენა ჰქონდა, საუბედუროდ მაჰმადიან ქართველების გადასახლებაზე ბათუმის მხრიდამ, რადგან მსმლოს დროს ბევებს დიდი ძალა ჰქონდათ თავიანთ სოფელში, თითქმის ბატონები იყვნენ და რასაც ის უბრძანებდა, სოფელს უნდა აესრულებინა; ომის დროსაც მოთა-

ლის, ბრწყინვალეს და მახვილის აზრის ნაცვლად ბაზრული და კინტოური მატრაქევეცობა და მასხარობა არ გავიგონოთ. ღირსება სცენისა შეურყვევლად დაკული უნდა დარჩეს.

იმისთანა პიესები, რომელშიაც მქრალად ან რთულად გამოხატულია იდეია, არ დააკმაყოფილებს საკვირაო მაყურებლებსა და სახალხო თეატრს არ ემარჯვება.

მაშასადამე ახლა ძალიანი საქმე სახალხო წარმოდგენათა რეპერტუარისთვის ზრუნვაა. საქმე შრომაზეა. მწერლებსა და მწერალ-აქტიორებს ეს შრომა უღვეთ წინა. მისურვოთ მათი გაღვიძება ახლა უფრო მომატებულად წარმატებაში შესულიყოს, ვიდრე აქამდის იყო.

ბატონებო, კალამი სახალხო თეატრს.

ახსნაკელი.

ენი და წინამძღოლნი თავის სოფლის ხალხისა ეს ბევრნი იყვნენ. ამ ნაირად, ერთს ბევრს ხშირად მთელი სოფელი მიჰყვებოდას გადადიოდნენ მსამაღეთში...

განცხადებანი

ინვლისის მაღაზიაში ახლად მიღებულად დიდ ძალი ჩირ პირველი მოკრეფისა 30% უკეთესი, ვიდრე სხვანაირი. იქვე იმდრო: ზარუსინა 40 კაპ. დაწყებული; სტაქნები, ბაკლები 10 კაპ.—დამ; პანდოსები 5 კ.—დამ, მურაბა და ალბომები ნახევარ ფასად და სხვ. (100—43)

ისყიდება

25% ნაკლებ მინამ სხვა ალაგას ჩირ, ვაკაო, შუკლადი, ბისკვიტი, მურაბა, ბრინჯი, ჭურჭლები, სტაქნები, ბაკლები, თევზები, ჩინიკები, სუდაკები, ფოდნასები, პირის-საბანი, კლიტები, სამურველი, ტანისამოსის საკიდი, კაგუბი, დანები, კაღები, ქაღალდი, განკურტები, რკულები, კარანდაშები, თოფები, რკულაგები, კრავები, შალაჩები, ვანკი, ქაშები, საყურები, კლიონკა, უსაგირები, ლაგები, უთოები, ტანსაცმელი, პირისსალოცი, ცხვირის-სასლოცი, ხუდები, ტუალეტის საშინი, დუბები, შარბათი, ციტატამატეზია, ქინკს დვიონა, შარტ-ვეინი, სერსი, კონიაი და ათასი სხვ. რამეები—ინვლისის მაღაზიაში. იქვე ჩირ ვაჭართათვის ნარდათ: ფუთობით 40, 46, 52 და 58 მან. და გირვანჯიბით: 1 მ., 1 მ. 10 კ., 1 მ. 20 კ., 1 მ. 40 კ., 1 მ. 60 კ., 1 მ. 80., და უბრკული სარისსისა 2 მ.—წინა უქაღალდით.

თოფები 20—60 მან., ჩოკ-ბორ (choke bore) George Dau-ს ფაბრიკად—120 მან. რკულაგები 4—34 მან. და ბუდლოგისა 11—20 მ. ქაღის უნაგირები 65 მან-დამ.; შუქიდის დასები ჩანგლებით 3 მან. 50 კაპ-დამ დუჟი, ალბომები ნახევარ ფასად, ფიდურები და სხვ. უკლასად უმრავლესად ამარჩევთ თოფებისა და რკულაგებისა თოფისში. (100—43)

დაიბეჭდა და ისყიდება ბრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მაღაზიაში **ამაჟლის საერთო მფლობელთაზე** თხზულებას ანტონ შურცელაძისა გამომცემული ზარ შიქინაძისაგან. შასი თითო წიგნისა ერთი აბაზი

ბრიჭუროვის წიგნის მაღაზიაში (ბაღის პირ-და-პირ) და ბ-ნი იოანისიანთან (ოკრუფის სულის ქვემოთ) ისყიდება წერა-კითხვის საზოგადოების გამომცემი: წითელი ფარანი, ფასი 15 კ. ხატაჟურა — — — 10 კ.

ჩირს მცოდნე, შირმა და მსურველმა უნდა იკიდოს ჩირ, შირველი მოკრეფილისა ინვლისის მაღაზიაში 1 მან. 20 კაპ. და 2 მან. და შედაროს ჩირს 1 60 კაპ. და 3 მან. უკვლავს, ქ. თბილისში და გაიგებთ რამდენათ უკეთესი ჩირა ინვლისის მაღაზიაში. ამის კარდა მდებარეობა აძლევს ჩირს წმინდა წონით უქაღალდოთ და უტყვიოთ. (100—92)

ლონდონის მაღაზია გამომცემისა ბანკის ქვეშ დასრულებულია სამდვილი ჩირ-გასასყიდლათ შირველი მოკრეფილისა და საუკეთესო ინვლისური საქონლისა: მაგალითობ: თოფებისა, რკულაგებისა, კლიტებისა, ჭურჭლებისა, კრავატებისა, დანებისა, კაგუბებისა, ჩინიკებისა, შოკლადისა, ვაკასი, დუხებისა, სპონონისა, შირ კებისა, ცხვირ-სასლოცისა, ქაღალდისა, კარანდაშებისა, კაღებისა, უნაგირებისა, სუკრისისა (გემრეული კლეშიკონი წეთისა) და სხვ. სააკეტო მაგინტომის მოსახურავებს გასასყიდლად კანფეტების და ბატონების და კაშ. მურაბისა, აგრეთვე ჩუქლებსა და წინდებისა ნოტინგამიდიამ. სამდვილი ჭაგანსა გაიარები. (100—43)

მიღებ გასაკეთებლათა კანკელსა, სტალიარისა, ჩუქურთმისა, და ვრაციის საქმეებს. მაკეთებ აგრეთვე სურათისათვის რამეებსა და ესხამ შუშებსა. აგრეთვე სურათებს ვფერავ

ლაქით, რომ ვაბრწყინდეს მშვენიერათა. საზოგადოებას ყოველთვის შეეძლება, რომ ზემო-აღნიშნული საქმეები სუფთათა გაკეთებულნი მიიღონ და რაც შეიძლება იაფად. შაბრიკა, ჩენი იმყოფება საპორის ქუჩაზე, მელიქოვის სახლის უკან, მაღაზია. № 8 **დავით გიზაური.** (3—3)

ინგლისის მაღაზიაში **თაშაშ-სევენი** **გაპ-გას-ტური** ამაგებს თმს და ადრანდელ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუქისა 2 მან., გაგზავნით 2 მანეთი და 28 კაპ. აქვე ისყიდება ქინკს შომდა თმების გასამაგრებლად. ფასი 1 მან. სხატკები თავის ტკვილის მოსახურებლად, ტუალეტის საშინი, დუხები და სხვ (100—67)

ინვლისის მაღაზიაში არწრუნის გალერეისში (Maison de confiance) შედარეთ ჩენი ჩირ ჩირს უკვლავს — 1 მ. 10 კაპ. — 1 მ. 40 კაპ. — 1 ,, 20 ,, — 1 ,, 60 კაპ. — 1 ,, 40 ,, — 1 ,, 90 კაპ. — 1 ,, 60 ,, — 2 ,, 20 კაპ. — 1 ,, 80 ,, — 2 ,, 50 კაპ. უკუთხო 2 მანეთ. — 3 მანეთ. ჩირს წინა—უქაღალდას, სხვანაირი გაქაღალდით. (100—68)

ამაჟალს 1882 წელს საზოგადოებრივი და სალიტერატურო კავებით „უროშა“ გამომცემი იმგვე პრემიამით და მაძირათულებით, როგორც წრეულს გამომცემს. გამომცემის პროგრამა:

I სტატიები თანამედროვე კითხვებზე, II ტელეგრამები, III ადგილობრივი ამბები და შენიშვნები, IV ახალი სალიტერატურო, საზოგადოებრივი და საპოლიტიკო ცნობები, V შრონიკა ადგილობრივის თეთმმართველობისა, VI შინაგანი და გარეგანი წერილები, VII საპოლიტიკო მიმოხილვა გარეგანი და შინაგანი, VIII პოლიტიკული მიმოხილვა თანამედროვე ლიტერატურისა, IX შედეგონი: მოთხროვები, სცენები, ლექსები და სხვა-და-სხვა შენიშვნები, X ისტორიული მიმოხილვა ძველადის აქეთა მხრისა, XI სამსაჯულო ცნობები და შენიშვნები, XII სწობათ ფურცელი და განცხადებანი. მაშეთი გამომცემი ოთხშაბათობით, საშუალოს საგაზეთო ქაღალდის ფურცლებზე, ხანდისხან დამატებით. გაზეთის გამოსაწერა ფასი სახლში მიტანით და სხვა ქაღალქში გაგზავნით: ერთი წლის—შვიდი მანეთი, ნახევარის წლის—ოთხი მან., სამის თვის—ორი მან. და ხუთი შაური.

ხელის-მოწერა მიიღება: ქ. ქუთაისში: 1) გამომცემის რედაქციაში, ნემცების ქუჩაზე, კენინა მ. ქუთაისის სახლში, 2) პ. მ. შულუკიძის ტაშაშში, თფილისის ქუჩაზე, პრიკოვის სახლში და 3) ძმების ნიკოლაძეების მაღაზიაში. ქ. თფილისში: შავერდოვის გაზეთის სააგენტოში: ამ ქალაქთ გარეშე მცხოვრებთა თვეიანთის მოთხოვნით პირ-და-პირ რედაქციას უნდა მიმართონ. რედაქტორი თავ. დიმი. ეჟ. დადიანი. (5—1) გამომცემლები: თ. დიმი. ეჟ. დადიანი და დიმი. ალ. ნაზარავი.

ОВЪ ИЗДАНИИ **„ЮРИДИЧЕСКОЕ ОБОЗРѢНІЕ“** (годъ второй) Журналъ, какъ и въ 1881 году будетъ выходить по четвергамъ, въ размѣрѣ до 2 печатныхъ листовъ текста, кромѣ приложений, по прежней программѣ, въ объемъ которой входятъ статьи по разнымъ вопросамъ, вытекающимъ изъ теории и практики права и судопроизводства, перечень, изложение и обсуждение важнѣйшихъ распоряженій и узаконеній правительства, краткіе отчеты (а въ случаяхъ важныхъ, и стенографическіе) о выдающихся судебныхъ дѣлахъ, особенно интересны гражданскія рѣшенія, случаи изъ судебной жизни и практики (смѣсь) корреспонденціи юридическаго содержания, городская хроника, перечень новыхъ книгъ юридическаго содержания и обзоръ печати, тезисы кассационныхъ рѣшеній: Правительствующаго Синода и Тифлисской Судебной Палаты, судебный указатель и пр.

Забывая о посильномъ выполненіи своей программы, журналъ заручился своей программой, журналъ заручился сотрудничествомъ, сверхъ многихъ лицъ судебного вѣдомства, также и нѣкоторыхъ профессоровъ-юристовъ.

Редакція журнала-Тифлисъ Ново-Бебутовская ул. д. № 6.- **Администрація** (для пріема подписки, объявленій и розничной продажи)- Тифлисъ, Сололакская ул. д. № 10.- **Подписная цѣна на журналъ**, съ доставкою и пересылкою, на годъ-10 р., на 9 мѣс.-8 р. 20 к., на 6 мѣс.-6 р. на 3 мѣс.-3 р. 20 к., на 1 мѣс. 1 р. 20 к., Разрочки въ платежѣ денегъ-по соглашенію съ администраціею журнала. Подписаться можно съ 1-го числа каждаго мѣсяца, и не далѣе конца года. **Отдѣльные нумера** по 25 к. **Объявленія**, казенныя и частныя, по таксъ за занимаемое мѣсто. **Иногородныхъ** просятъ обращаться исключительно въ Администрацію журнала.- **Редакторъ** А. В. Степановъ **Издатель** А. С. Френкель **Присяжный Повѣренный** (3—1)

ო. მურადავის **წიგნის მაღაზიაში** **ქუთაისში** მუდამ არის დამზადებული საკმაოდ ყოველ გვარი სასწავლო წიგნები, რომელნიც კი მოეთხოვებად საეჭო და საქალბო გიმნაზიებში, სახალხო და სამოქალაქო სკოლებში მოსწავლეთა. არის აგრეთვე დიდ-ძალი სასწავლო და სკოლაში სახმარო ნივთები და მოთხოვნილებისა დაგვარად დახაზული რვეულები, ასი-5 მანეთი., მუზიკალური ნოტები, სხვა და სხვა საწერი ნივთები და მასალები უფრო იაფ ფასად, ვიდრე სხვანაირად. ძალაქს გარეშე მცხოვრებთა მოთხოვნილებას მაღაზია დაუყოვნებლივ ასარულებს და გამოგზავნის პირველივე წამომავალი ფოშტითა. (50—26)